

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Perpetuum Circuli AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 30. november 2016, endringssøknad av 18. april 2018, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilåarene framgår på side 2 til og med side 21.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Virksomheten må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Troms dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning, og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen i Troms kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Perpetuum Circuli AS
Beliggenhet/gateadresse	Stormoen
Postadresse	9050 Stormoen
Kommune og fylke	Balsfjord, Tromsø
Org. nummer (bedrift)	874062022
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 36/bnr. 166, 168, 109, 230, 180
NACE-kode og bransje	90.020 innsamling og håndtering av avfall
Kategori for virksomheten ¹	Avfallshåndtering punkt 5.4: Deponier, som definert i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-3 bokstav h, som mottar mer enn 10 tonn avfall per dag eller med en total kapasitet på mer enn 25 000 tonn, med unntak av deponier for inert avfall.

Referanser Fylkesmannen i Troms

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	
2017.0719.T	1933.0007.02	
Tillatelse første gang gitt: 15. september 2017	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 2. november 2018
Per Kristian Krogstad e.f. fung. miljøverndirektør		Lisa Bjørnsdatter Helgason seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

¹Jf. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) av 06.01.2004, nr. 931, kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra drift av deponi i kategori 2² for ordinært avfall på deponicelle 2³ på Stormoen, og erstatter tidligere tillatelse av 7. juli 2009. Tillatelsen omfatter deponering av ordinært avfall, inert avfall og enkeltfraksjoner av farlig avfall som tilfredsstiller kravene i avfallforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.1-2.3.3.

Tillatelsen gjelder en deponimengde på 755 000 m³ avfall, og gjelder til tilgjengelig deponivolum er fylt opp, så fremt finansiell sikkerhet er i tråd med kravene i vilkår 13 i denne tillatelsen.

Det tillates årlig deponering av totalt 15 000 tonn enkeltfraksjoner av farlig avfall som tilfredsstiller kravene i avfallforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.1-2.3.3, som snitt over fem år.

Virksomheten kan, frem til 1. desember 2021, ta i mot og deponere til sammen inntil 100 000 tonn masser som er forurensset med per- og polyfluorerte alkylstoffer (heretter kalt PFAS-forurensede masser). Kun masser av denne typen som er klassifisert som ordinært avfall, kan deponeres. Etter denne dato er det ikke tillatt å ta i mot og deponere nye leveranser av PFAS-forurensede masser. Virksomheten kan kompostere PFAS-forurensede masser, som også er oljeforurensset, på overflaten av PFAS-cellen, så fremt overvåkingsresultatene viser at renseeffekten er god nok. Fylkesmannen skal kontaktes omgående hvis overvåkingsresultater fra deponiet indikerer utlekking av PFAS-forbindelser, og komposteringen må da opphøre umiddelbart.

Tillatelsen omfatter ikke deponering av masser som består av syredannende bergarter, utslipp av prioriterte stoffer av miljømessig betydning eller andre stoffer som kan forringe vannkvaliteten.

Det er ikke tillatt å deponere avfall ved deponiet dersom det er teknisk og økonomisk mulig å gjenvinne avfallet, og hvor det finnes etablerte gjenvinningsordninger for avfallet.

Virksomheten skal behandle ordinært avfall og inert avfall før deponering for å redusere volum, samt gjøre det lettere å håndtere eller gjenvinne.

Fylkesmannen forutsetter at virksomheten til enhver tid har sikret at arealbruk og oppfyllingshøyde samsvarer med plan- og bygningslovens bestemmelser og reguleringsplan.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

² Jf. avfallsforskriften § 9-5 b.

³ Område BAA5 og GAA1 i reguleringsplan for Stormoen (plan ID 1933-243).

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår uttrykkelig er satt grenser for.

Dette medfører for eksempel en plikt til å utbedre renseløsninger for sigevann, dersom overvåkingsresultater viser at dette kan bedre renseseffekten. Tilsvarende må virksomheten fortløpende vurdere omfanget av gassproduksjon i deponiet, og om nødvendig etablere oppsamling og behandling av deponigass.

2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen i Troms om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. vilkår 11.4. i denne tillatelsen.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette⁴. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert. Internkontrollsystemet skal i tillegg til å oppfylle kravene i interkontrollforskriften være i overensstemmelse med norsk standard for miljøledelsessystemer.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Bedriften skal ha oppdaterte kart som viser hvilke aktiviteter som foregår ved virksomheten (området). Dette inkluderer også oversikt over hvor på deponiet de ulike avfallstypene med krav om isolert nedgraving er lokalisert.

Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 11.1. i denne tillatelsen.

2.7. Beste tilgjengelige teknikker

Bedriften plikter å benytte seg av beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Techniques)⁵ som gjelder denne type virksomhet, jf. forurensningsforskriften § 36-10, punkt 1.

2.8. Krav til kompetanse

Bedriften skal ha tilstrekkelig kunnskap om avfallet og regelverket til å kunne vurdere om avfallet kan deponeres uten at det oppstår ulovlige utslipp, eller fører til skader på miljøet.

⁴ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 6.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften).

⁵ I vedlegg II i forurensningsforskriftens kapittel 36 er beste tilgjengelige teknikker beskrevet som «*det mest effektive og avanserte trinn i utviklingen av virksomhetsformene og deres driftsmetoder, som er uttrykk for om en teknikk i prinsippet er praktisk egnet som grunnlag for utslippsgrenseverdier og andre vilkår i tillatelsen, med sikte på å forebygge og, dersom det ikke er mulig, generelt begrense utslippene og innvirkningen på miljøet som helhet*».

Alle som håndterer asbest og annet farlig avfall i virksomheten, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

2.9. Effekter av klimaendringer

Bedriften skal vurdere hvordan klimaendringer med hyppigere og kraftigere nedbør vil ha innvirkning på deponiet. Vurderingen skal inngå i bedriftens internkontroll.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

Det tillates utslipp av rensset sigevann til grunn så fremt at det kan dokumenteres at utslippet ikke har miljømessig betydning. Fylkesmannen har ikke satt spesifikke utslippsgrenser for rensset sigevann, men vil kunne fastsette grenseverdier på bakgrunn av ny kunnskap, samt innsendte miljørisikovurderinger og overvåkningsdata.

Influensområdet for deponiet (deponicelle 2) må være avsatt til deponi i reguleringsplanen. Deponi- og influensområdet til deponiet skal registreres i grunnforurensningsdatabasen. Det tillates ikke påvirkning utenfor områdene som er avsatt til avfallsdeponi i reguleringsplanen.

Diffuse utslipp fra deponiet og fra andre utearealer ved virksomheten som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet, slik at oljekonsentrasjonen ikke overstiger 20 mg/l. Nedstrøms oljeutskilleren skal det være en inspeksjons- og kontrollkum som gir muligheter for å ta prøver av avløpsvannet.

Bedriften skal gjennomføre årlige kontrollmålinger av oljeinnholdet i utslippet fra oljeutskilleren e.l. renseinnretning.

3.2. Sanitæravløpsvann

Utslipp av sanitæravløpsvann skal være i tråd med krav fra Balsfjord kommune⁶.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

Diffuse utslipp til luft fra deponiet og fra utearealer som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Lukt fra deponiet/avfallsanlegget skal til enhver tid være så lavt at eksisterende boligområder og offentlige områder ikke blir nevneverdig sjenert. Om nødvendig må luktreducerende tiltak iverksettes straks.

Dersom det oppstår naboklager med hensyn til lukt, skal luktforholdene ved avfallsplassen kartlegges ved hjelp av målinger. I tillegg skal størrelsen av luktutslipp bestemmes. Målingene skal gjennomføres i perioder av året hvor luktutslippene er antatt størst. Kartleggingen skal inngå i en utredning av luktforholdene ved anlegget, der nødvendige tiltak skal inngå. Luktimmisjonen ved nærmeste bebodde bolig eller fritidsboliger mv. skal ikke overstige 2 ouE/m³, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil (frekvens og midling). Diffuse utslipp skal begrenses mest mulig.

⁶ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp.

5. Nærmiljøtiltak

Bedriften skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene, som følge av driften, reduseres til et minimum.

Anlegget skal ikke framstå som skjemmende. Flygeavfall og støv skal begrenses mest mulig. Avfall skal tildekkes daglig. Veier og flater på avfallsanlegget skal asfalteres.

Bedriften skal sørge for nødvendig og jevnlig opprydning på anlegget og i berørte områder.

Anlegget skal ha rutiner for bekjempelse av skadedyr og fugleplager.

Det skal settes opp skilt ved adkomsten til anlegget, og uvedkommende og dyr (også husdyr) skal hindres adgang blant annet gjennom oppsett av gjerder rundt hele deponiet.

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder om regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven, TA 3019/2013.

Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

Bedriften skal utarbeide en driftsplan som skal sikre at luktulempen ved virksomheten begrenses. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres. Bedriften skal sørge for at personell har relevant kompetanse om faktorer som påvirker luktforholdene ved anlegget/produksjonen.

Det skal utarbeides en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan. Bedriften skal informere Fylkesmannen og naboer når:

- Det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktbelastning.
- Mottak av avfall som viser seg å avgi mye lukt (ikke planlagt).
- I situasjoner der utstyr, maskiner eller lignende for behandling svikter.

Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager. Disse klagenes skal loggføres. Det skal gis en vurdering av årsaken til luktutslippet, og det skal gis en beskrivelse av eventuelle tiltak som iverksettes. Denne informasjonen skal gjøres kjent for naboene og Fylkesmannen.

6. Særskilte vilkår for deponering av avfall

6.1. Avfall som kan deponeres

Tillatelsen omfatter deponering av avfall som oppfyller mottakskriteriene i avfallsforskriften, *vedlegg II om karakterisering og kriterier for mottak av inert og ordinært avfall*. Farlig avfall kan deponeres så fremt det er i tråd med avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.1.-2.3.3.

Virksomheten kan ta i mot PFAS-forurensede masser som skal deponeres ved anlegget frem til **1. desember 2021**. Kun masser som klassifiseres som ordinært avfall, kan deponeres. **Etter 1. desember 2021** kan det ikke tilføres (deponeres) nye mengder av denne typen masser til deponiet. Se ellers pkt. 6.4 om særskilte krav til deponeringen.

6.2. Avfall som ikke kan deponeres

Avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall § 9-4, angir hvilke avfallstyper som ikke kan deponeres.

Vi gjør spesielt oppmerksom på § 9-4 a som setter forbud mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall med unntak av avfall hvor totalt organisk karbon (TOC) ikke overstiger 10 %⁷ eller hvor glødetapet ikke overstiger 20 %. Fylkesmannen kan i spesielle tilfeller gjøre unntak fra dette forbudet.

I tillegg er det forbudt å deponere farlig avfall med mindre det tilfredsstiller kravene om at det skal være stabilt, ikke-reaktivt og med utlekkingssegenskaper/grenseverdier som vist i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.1-2.3.2.

Tillatelsen omfatter ikke deponering av masser som består av syredannende bergarter, utslipp av prioriterte stoffer av miljømessig betydning, eller andre stoffer som kan forringe vannforekomsten.

Avfall som det er teknisk og økonomisk mulig å gjenvinne, og hvor det finnes etablerte gjenvinningsordninger, skal ikke deponeres.

6.3. Behandling av ordinært og inert avfall før deponering

Ordinært og inert avfall skal være behandlet før deponering for å redusere volum, samt gjøre det lettere å håndtere eller gjenvinne, jf. avfallsforskriften § 9-6. Behandlingen skal også sikre at avfallets innhold av organisk materiale ikke overstiger forskriftens krav til maksimum innhold og kriteriene i avfallsforskriften kapittel 9. Behandling av avfall skal skje på deponioverflaten, eller fast ugjennomtrengelig dekke, med oppsamlingsløsning/eventuell rensing av forurenset overflatevann fra forbehandlingen.

Tillatelsen omfatter ikke behandling av farlig avfall.

6.4. Særskilte krav til deponeringen av visse avfallstyper

Ordinært og inert avfall

Deponering av avfall skal ikke føre til støving.

Gips som lett kan gjenvinnes, skal ikke deponeres. Gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall. Kriteriene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.2.1 skal overholdes.

Ristgods og sand fra sandfang skal være avvannet før mottak til deponering, og skal overdekkes umiddelbart.

Farlig avfall

Farlig avfall som omfattes av denne tillatelsen, skal deponeres i egne celler avsatt til dette formål. Cellene skal være avmerket på kart. Avfallet skal være deklarert i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Det skal være etablert rutiner som sikrer at deponiet fører kontroll med dette, og at videre behandling av deklarasjonsskjemaer skjer på forskriftsmessig måte.

Det kan kun deponeres farlig avfall som tilfredsstiller avfallsforskriftens krav om det skal være stabilt og ikke-reaktivt, og med utlekkingssegenskaper/grenseverdier som vist i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.1-2.3.2. I tillegg må det gjøres en konkret risikovurdering med beregning av den totale mengden prioriterte miljøgifter/stoffer som vil lekke ut av fraksjonen som mottas.

Asbest må deponeres i henhold til avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.3. Blant annet skal asbest deponeres i egne celler, og skal avmerkes på kart. Mottatt asbestavfall skal daglig, og før hver komprimeringsoperasjon, tildekkes med hensiktsmessig materiale. Det skal ikke utføres noe arbeid på deponiet/cellen som kan føre til utslipp av fibre (f.eks. boringer). Asbestavfall skal være emballert ved mottak.

⁷ 5 % ved farlig avfall, jf. avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.3.2.

PFAS-forurensede masser

Masser som klassifiseres som ordinært avfall, skal deponeres på egne celler i deponiet med ekstra bunntetting og egen sivevannsrensing. Dette området skal avmerkes på kart.

6.5. Registrering og kontroll ved mottak av avfall

Alt avfall som deponeres skal registreres, loggføres og veies før deponering, jf. avfallsforskriften § 9-12. Det skal gjennomføres kontroll av alt avfall som mottas. Kontrollen skal avdekke om forskriftens bestemmelse om behandling av avfall er oppfylt før deponering, og om avfallets innhold er i strid med tillatelsen.

Mottakskontrollen skal minimum følge kravene fastsatt i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II om karakterisering og mottak av avfall.

Alt avfall skal kontrolleres visuelt før og etter lossing, og sammenlignes med dokumentasjonen fra avfallsprodusent. Den visuelle kontrollen skal gjennomføres slik at den kan avdekke eventuelle avvik mellom avfallets basiskarakterisering, og det faktiske innholdet i den enkelte leveranse.

Det skal i tillegg tas stikkprøvekontroll med prøvetaking og analyse av avfallets sammensetning. Stikkprøvekontrollen skal minst omfatte 1 av hver 100. avfallsleveranse ved deponiet iht. avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 1.4.

Bedriften plikter å føre en stikkprøvekontroll utover dette der det foreligger en mistanke om at avfallet som ønskes deponert, kan inneholde farlig avfall eller annet avfall i strid med avfallsforskriften kapittel 9, og denne tillatelsen.

Prøvetaking, analyse og utlekkings tester av avfallet skal gjennomføres i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II.

Dersom det oppdages avfall som ikke tillates deponert, dokumentasjonen fra avfallsprodusent ikke er tilstrekkelig til å vurdere den opp mot mottakskriteriene eller mangler, skal avfallet avvises for deponering. All avvisning av avfall må meldes til forurensningsmyndigheten jf. vedlegg II, punkt 1.4.

Bedriften må ha utarbeidet rutiner for mottak og kontroll av avfall innen oppstart av drift på deponiet.

6.6. Mellomlagring av avfall

Feilsortert avfall, som ikke kan legges på deponiet, er tillatt å mellomlagre på asfaltert område. Virksomheten må utarbeide rutiner for tilbakemelding til kunder for feilsortering av avfall.

I tillegg tillates mellomlagring av ordinært og inert avfall i påvente av ekstern disponering, intern bruk eller deponering, samt mellomlagring av farlig avfall for videre forsendelse.

Tillatelsen omfatter ikke et eget (tradisjonelt) anlegg for mottak og mellomlagring av farlig avfall. Anlegget har en egen tillatelse med rammer for mottak og mellomlagring av masser kategorisert som farlig grunnet forhøyet metallinnhold og CCA-trevirke og kreosotstokker, og behandling av avfallstrevirke (datert 10. juli 2017). I tilfeller der det likevel kommer inn farlig avfall utover fraksjoner i tillatelse av 10. juli 2017, som følge av innblanding i annet avfall, skal det farlige avfallet tas ut, og så snart som mulig leveres til godkjent mottak. Virksomheten skal til enhver tid ha oversikt over mengder feilsortert farlig avfall som kommer inn til anlegget og går ut igjen.

Feilsortert farlig avfall skal mellomlagres slik at forurensning ikke oppstår som følge av lagringen:

- Lagring av farlig avfall skal skje under tak og på fast dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.
- Lageret skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang.

- Farlig avfall som er lagret skal være merket.

Avrenning fra farlig avfall skal ikke ledes til deponiets sigevannsanlegg.

Virksomheter skal til enhver tid ha oversikt over mengder ordinært og inert avfall som tas inn og ut av mellomlageret. Avfallet som ligger på mellomlager skal disponeres så raskt som mulig, og senest innen 12 måneder etter mottak.

Fraksjoner skal lagres separat og overdekkes/emballeres etter behov for å unngå støvflukt, flygeavfall og andre ulemper. Virksomheten skal også sikre at kvaliteten på avfall til gjenvinning/gjenbruk ikke forringes. Virksomheten må vurdere om avrenning fra mellomlagret avfall påvirker sigevannskvaliteten.

Avfall ved anlegget skal sikres mot selvantennelse og brann.

6.7. Tiltak for å redusere sigevannsmengden

Bedriften skal ha kontroll med innsig og inntrengning av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet. Rent overflatevann fra tilstøtende arealer eller innsig av rent grunnvann skal ikke tilføres sigevannsnettet, men ledes separat utenom deponiet.

Det skal også sørges for kontroll med inntrengningen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrensnes ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering.

Oppsamlingen av sigevannet, og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet skal dokumenteres gjennom overvåkingsprogrammet og årlige vannbalanseberegninger. For å gjennomføre pålitelige vannbalanseberegninger skal bedriften etablere nedbørsmåler på deponiet og vannføringsmåler på sigevannsledninger.

6.8. Tiltak mot utlekking av sigevann

Alle deponiceller skal oppfylle kravene til dobbel bunn- og sidetetting i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg I, punkt 3.1. - 3.3. Det er en forutsetning at de metoder som benyttes for å etterkomme bunn- og sidetettingskravene kan betraktes som BAT (beste tilgjengelige teknikker), jf. vilkår 2.6. i denne tillatelsen. Deponiets gravegrop må være over grunnvannsnivået, og det må dokumenteres at det er tilstrekkelig avstand mellom grunnvann og deponibunn.

Den nye deponidelen skal bestå av dobbel bunn- og sidetetting, samt en ekstra bentonittmembran der PFAS-forurensede masser skal legges. Denne delen av deponiet skal også bygges med ekstra drenering for å holde membrantrykket i den nye deponidelen under 1 meter. Sorbenter skal benyttes som bestanddel i drenslaget.

Ved avslutning av deltrinn hvor masser med perfluorerte stoffer har vært deponert, skal det legges tett membran.

6.9. Sigevannshåndtering

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk til deponering av avfall, og avsluttet deponiareal, skal samles opp før rensing og utslipp til resipient.

Så langt det er teknisk og økonomisk mulig skal kun sigevann av liknende kvalitet og karakter sammenblandes.

Oppsamlingssystemet skal være riktig dimensjonert, og skal vedlikeholdes jevnlig for å hindre begroing og tilstopping. Fare for urensset utslipp som følge av overløp på oppsamlings- og transportsystemet for sigevann skal varsles i god tid med alarm.

Sigevannet skal etter oppsamling behandles i renseanlegg for å oppnå tilstrekkelig utslippskvalitet. Sigevannesanlegget skal «luftes» for å forhindre unødvendige luktulempere.

Bedriften skal ha oversikt over rensegrad for anlegget.

Deponieier må ha etablert rutiner for å avdekke diffuse utslipp av sigevann fra deponiet innen oppstart av drift ved deponiet.

Dokumentasjon på vurdering av dimensjonering og vedlikeholdsrutiner må kunne fremlegges Fylkesmannen ved kontroll.

Sigevann som kan inneholde PFAS-forbindelser skal renses før det blandes med øvrig sigevann slik at utslippet ikke har miljømessig betydning. Rensingen skal blant annet gjennomføres ved en to-steps filtrering med to ulike sorbenter.

6.10. Deponigass

Bedriften skal ha skriftlige rutiner for regelmessig kontroll av diffuse utslipp av deponigass på den delen av deponiet som blir bygd ut etter denne tillatelse ble gitt. Om nødvendig skal bedriften iverksette tiltak for å begrense utslipp.

For den delen av deponiet som har vært i drift før denne tillatelsen ble gitt, skal det være oppsamling og uttak av deponigass, samt måling av deponigassens sammensetning. Uttak av deponigass og metan skal måles kontinuerlig. Overvåking av uttaket av deponigass skal rapporteres årlig i forbindelse med egenrapportering.

6.11. Oppfylling og drift

Utformingen av deponiet skal sørge for at stabiliteten i avfallsmassene og tilknyttede strukturer sikres, samt at faren for setninger reduseres. Avfallet skal deponeres i celler, og slik at det areal som til enhver tid er i bruk blir så lite som mulig. Hver celle skal avsluttes og overdekkes før en ny celle påbegynnes iht. krav til trinnvis avslutning, jf. vilkår 6.12.1. i denne tillatelsen.

Deponert avfall skal komprimeres og tildekkes minimum samme dag. Både komprimeringsgrad og frekvens på tildekkingen av avfallet må tilpasses avfallstype i forhold til risiko for miljøulempere og klimatiske forhold. Dette må konkretiseres i bedriftens driftsrutiner.

Masser som benyttes til midlertidig tildekking av avfall skal være egnet til formålet. For å hindre at det oppstår tette barrierer for vanngjennomstrømning nede i deponiet, må massene ha høy permeabilitet.

Bedriften skal årlig registrere og utbedre setninger i deponiet, både under aktiv drift og i etterdriftsfasen.

Bedriften skal ha prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen innen oppstart av drift ved deponiet. Rutinene skal sikre at bedriften overholder krav i forurensningsloven med forskrifter, og denne tillatelsen.

Driftspersonell skal ha nødvendig opplæring i drift av avfallsanlegget.

Det er ikke tillatt å brenne avfall på deponiområdet.

Rutiner for mottak av avfall må kunne forevises forurensningsmyndigheten på forespørsel.

6.12. Avslutning og etterdrift

6.12.1. Trinnvis avslutning

Før en celle avsluttes skal bedriften ha vurdert og avklart med Fylkesmannen hvor tett toppdekket skal være. Dersom det senere skal etableres en ny celle oppå denne cellen, skal denne kun midlertidig tildekkes med tette masser eller kunstig membran.

Ved avslutning av deponiceller som inneholder PFAS-forurensede masser, skal det legges bentonittmembraner som en ekstra sikring mot utlekking.

Toppdekke er her benyttet som en felles betegnelse for de lag med masser eller membraner som legges oppå avfallet etter at deponeringen har opphørt. Utformingen av toppdekket skal blant annet hindre erosjon og infiltrasjon av vann, og skal tilpasses etterbruken av arealene. Der det er hensiktsmessig, bør arealene tilsås/beplantes.

6.12.2. Endelig avslutning og etterdrift

Når omsøkt deponivolum er utnyttet, eller tillatelsen av andre årsaker ikke lenger har gyldighet, skal deponiet avsluttes med mindre det gis tillatelse til å utvide deponiet. Den nye delen av deponiet skal i henhold til planbestemmelsene fylles opp og avsluttes så raskt som mulig.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at avfall tas hånd om på en forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift. Bedriften har ansvar for etterdrift av anlegg og installasjoner i minst 30 år etter avslutning.

Senest 18 måneder før avfallsdeponeringen skal opphøre, skal bedriften legge frem en plan for Fylkesmannen for endelig avslutning og etterdrift. Planen skal blant annet omfatte et revidert overvåkingsprogram for vann (og eventuelt deponigass) i etterdriftsfasen, samt angi en endelig utforming og etterbruk av deponiet. Denne planen må være i henhold til reguleringsplan og planbestemmelsene for området. Planen må ta høyde for etterfylling pga. setninger og fortsatt drift av anlegg for behandling av sigevann og gass. Deponiet skal ha en konveks form. Toppdekket skal utformes iht. vilkår satt i 6.12.1. i denne tillatelsen.

For celler avsatt til deponering av asbest, skal det endelige toppdekket være egnet til å hindre spredning av fibre. Det skal treffes hensiktsmessige tiltak for å begrense mulig bruk av området etter at deponiet er avsluttet, for å unngå at mennesker kommer i kontakt med avfallet.

Vekstsjiktet (dvs. øverste del av toppdekket) skal kun bestå av rene masser.

Tilsåing/beplantning skal skje umiddelbart etter at et område er endelig avsluttet.

Før deponiet avsluttes og lukkes, skal Fylkesmannen varsles. Fylkesmannen skal gjennomføre en sluttinspeksjon på deponiet før det avsluttes i henhold til avslutningsplanen. På bakgrunn av sluttinspeksjonen kan Fylkesmannen fastsette ytterligere vilkår for avslutning og etterdrift.

Deponiet tillates ikke benyttet til boligformål før etterdriftsfasen er over.

7. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Bedriften skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurensning i grunn på området og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2⁸, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁹

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹⁰ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9. Støy

Virksomheten bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Lørdager	Søn- og helligdager	Kveld (kl. 19-23), hverdager	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L _{den}	50 L _{den}	45 L _{den}	50 L _{evening}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{evening} er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

⁸ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurensning i grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a.

¹⁰ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av avfall. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av bedriftens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

10. Energi

10.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

10.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

10.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig.

11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

11.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bruk av sorbenter til å stabilisere PFAS-forurensede masser skal miljørisikovurderes før oppstart av deponering av slike masser. Miljørisikovurderingen skal fremlegges Fylkesmannen for vurdering, se punkt 14.8.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

11.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

11.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Virksomheten skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

11.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning, eller fare for akutt forurensning, skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹¹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i Troms i slike tilfeller.

12. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen i Troms

12.1. Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

12.2. Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger.

Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- Utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter.
- Utslipp av komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten.
- Overvåkning av diffuse gassutslipp, sigevann, overflatevann og grunnvann.

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

Bedriften skal årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 12.9.

12.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- Utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- Bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- Delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- Jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.
- Jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

12.4. Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

¹¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene, gjennomføringen av utslippskontrollen og kvalitetssikring av målingene (punkt 12.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- En redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann.
- En beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent.
- En beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering.
- En begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).
- En beskrivelse av valgte metoder/standarter for analyse.
- Hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium.
- En redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

12.5. Oversikt over deponiets utvikling og vannbalanse

Bedriften skal årlig lage en oversikt over deponiets utvikling som viser det areal som avfallet opptar, avfallsvolumer og avfallssammensetning, deponeringsmetoder, varighet av deponeringen og deponiets gjenværende kapasitet. På bakgrunn av resultater fra øvrig overvåking, skal bedriften utarbeide et vannbalanseregnskap for siste kalenderår.

12.6. Meteorologiske data

Meteorologiske data skal samles inn på deponiet.

12.7. Overvåking av sigevann, grunnvann og overflatevann

Bedriften skal ha et overvåkingsprogram for sigevann, grunnvann og overflatevann i henhold til avfallsforskriftens kapittel 9, vedlegg III, og veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponier TA 2077/2005. Overvåkingen skal være representative for virksomhetens faktiske utslipp. Det skal være utformet slik at det er mulig å avdekke direkte og diffuse utslipp.

Påvirkningsområdet, og området utenfor, skal overvåkes med sigevannsbrønner, som skal være plassert slik at man tidlig har mulighet til å registrere eventuelle utslipp og lekkasjer. Hydrogeologisk fagkompetanse skal benyttes for å få plassert brønnene hensiktsmessig i terrenget. Det skal plasseres minst ett målepunkt i grunnvannets innstrømningsområde og to i utstrømningsområdet. Dersom overvåkingen i påvirkningsområdet viser utslippsnivåer som medfører tiltaksplicht, må resultatene vurderes opp mot behovet for ytterligere tiltak for å redusere farene for spredning av forurenset sigevann utenfor dette området.

Bedriften må i måleprogrammet fastsette hvilke parametere som skal inngå i overvåkingen. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes i programmet.

Valg av parametere må fastsettes på bakgrunn av avfallsets sammensetning og veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponier TA 2077/2005. Bedriften må også kunne dokumentere at utslipp av sigevann fra deponiet, samt eventuelle diffuse utslipp, ikke inneholder prioriterte miljøgifter av miljømessig betydning, jf. vilkår 2.1. og vedlegg 1 i denne tillatelse, eller andre stoffer som kan forringe vannforekomsten, jf. EUs vanddirektiv vedlegg VIII.

Bedriften skal også overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden (økologisk og kjemisk) i vannforekomsten. Overvåkingen skal gjennomføres etter vannforskriftens bestemmelser og skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra bedriften.

På bakgrunn av overvåkingen skal bedriften foreta en miljørisikovurdering av utslippene.

Minimumskrav til prøvetakings- og analysefrekvens i deponiets driftsfase fremgår av tabellen nedenfor. Det skal tas blandprøver av sigevann, grunnvann og overflatevann som er representative for den gjennomsnittlige sammensetningen i perioden siden forrige prøvetaking.

Overvåkingstema	Frekvens
Sigevannsmengde	Kontinuerlig/månedlig
Sigevannets sammensetning	Kvartalsvis
Sigevannssedimentets sammensetning	Årlig
Tillegg sigevann og sigevannssediment	Hvert 5. år
Overflatevannets mengde og sammensetning	3 ganger per år (mai, juli og oktober)
Grunnvannsnivå	Hver 6. mnd.
Grunnvannets sammensetning	Kvartalsvis
Deponigass	Månedlig

Det er bedriften som har ansvar for å påse at overvåkningsprogrammet er tilstrekkelig for å avdekke eventuelle uakseptable utslipp fra deponiet til omgivelsene.

Bedriften er også pliktig til å sørge for at resultatene av all overvåking vurderes av faglig sakkyndig. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

En årlig sammenstilling og vurdering av overvåkingsresultatene og trender skal sendes inn sammen med egenrapporteringen, jf. vilkår 12.9. i denne tillatelsen.

Overvåkning av sigevann fra den delen av deponiet hvor PFAS-forurensede masser deponeres, vil ha ytterligere krav til prøvetaking og analyser. På denne delen av deponiet må det tas **minst en prøve per måned** på alle relevante parametere på urensset og rensset sigevann. Bedriften må kunne dokumentere at utslipp av sigevann fra denne delen av deponiet, samt eventuelle diffuse utslipp, ikke har miljømessig betydning. Fylkesmannen skal kontaktes omgående hvis overvåkingsresultater fra deponiet indikerer utlekking av PFAS-forbindelser.

Rapport med oppfylling av PFAS-masser og overvåkning av utslipp fra den delen av deponiet hvor det tillates deponering av PFAS-forurensede masser, må sendes Fylkesmannen **innen 1. oktober 2019, 1. oktober 2020 og 1. oktober 2021.**

Hvis det viser seg at miljøulempene ved deponering av PFAS-forurensede masser blir vesentlig større eller annerledes enn først forutsatt, kan vi gjøre vedtak om skjærping av vilkårene, som for eksempel innkapsling av massene for å forhindre utlekking, jf. forurensningsloven § 18 1. ledd punkt 1. Disse tiltakene må medberegnes i den finansielle sikkerheten som skal stilles for deponiet (se «Finansiell sikkerhet for avslutning og etterdrift av deponiet» under).

12.8. Overvåkning av deponigass

Det skal gjennomføres regelmessig kontroll av gasslekkasje fra deponiets overflate. Overvåkingen skal være representativ for hver deponicelle¹². Hyppighet og metodikk skal beskrives i måleprogrammet og minimum tilfredsstillende kravene i avfallsforskriftens vedlegg III.

¹² Forskriften stiller krav om at overvåkingen av gassdannelse må være representativ for hver seksjon av deponiet.

12.9. Rapportering

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til virksomhetenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no. En årlig sammenstilling og vurdering av overvåkingsresultatene og trender skal oversendes forurensningsmyndigheten i forbindelse med denne rapporteringa.

Ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vil vi for utslipp av stoffer hvor utslippsbegrensningene ikke er fastsatt gjennom presise grenseverdier, stadig vurdere behov for å fastsette grenseverdier.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann (elver) skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk.

13. Finansiell sikkerhet

Perpetuum Ciruculi AS skal, innen oppstart av drift på den delen av deponiet som er bygd ut etter at denne tillatelsen ble gitt, og for hele deponiet seinest **innen 1. desember 2018**, ha etablert en finansiell sikkerhet for deponiet på Stormoen for å sikre oppfyllelse av kravene til avslutning og etterdrift av deponiet i denne tillatelsen og avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall.

Den finansielle sikkerheten skal dekke alle kostnader til avslutning og etterdrift av deponiet i minimum 30 år. Sikkerhetsstillelsen skal skje i form av påkravsgaranti fra bank eller kontopant.

Dersom det kan godtgjøres at det vil gi tilsvarende finansiell sikkerhet kan det etter en konkret vurdering aksepteres annen form for sikkerhetsstillelse.

Dersom deponiet skal drives lengre enn det som er framsatt i den finansielle sikkerhetsstillelsen for deponiet, må bedriften i god tid før opprinnelig beregnet avslutningstidspunkt legge frem en bekreftelse på at det er etablert en sikkerhet som dekker en ny etterdriftsperiode, og eventuelt økte kostander til avslutning og etterdrift.

Bedriften skal minst hvert femte år, eller oftere om Fylkesmannen krever det, vurdere om sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til etterdrift. Når vurderingen er foretatt, skal den rapporteres til Fylkesmannen i forbindelse med virksomhetens egenrapportering. Dersom driftsperioden endres, skal Fylkesmannen orienteres umiddelbart.

Fylkesmannen tar forbehold om å endre størrelsen på årlig innbetaling dersom nye opplysninger eller andre forhold tilsier at dette er nødvendig. Fylkesmannen kan også stille krav om ytterligere sikkerhet.

Alle utbetalinger fra sikkerhetsstillelsen skal godkjennes av Fylkesmannen. Bedriften kan, ved utgangen av hvert kalenderår, kreve utbetalt et beløp fra sikkerhetsstillelsen som tilsvarer de dokumenterte kostnadene som bedriften har hatt til avslutning og etterdrift av deponiet i løpet av året. Dersom kostnadene har vært høyere enn forutsatt, kan Fylkesmannen redusere eller nekte utbetaling for å sikre en tilstrekkelig finansiell sikkerhet for resten av etterdriftsperioden. Fylkesmannen er ikke bundet av de antakelser om utbetalinger og utbetalingstidspunkter som er foretatt av bedriften i forbindelse med beregningen av kostnader til avslutning og etterdrift.

Ved utløpet av etterdriftsperioden på 30 år, vil forurensningsmyndigheten foreta en vurdering av forurensningssituasjonen ved deponiet. Hvis forholdene finnes å være tilfredsstillende skal eventuelle midler som ikke har blitt benyttet til avslutning eller etterdrift av deponiet tilbakeføres til bedriften.

Når type finansiell sikkerhet er valgt vil det bli stilt ytterligere vilkår for bl.a. å sikre at det til enhver tid er tilstrekkelige midler til å sikre forsvarlig avslutning og etterdrift av deponiet. Dette vil komme som en endring i tillatelsen. Se for øvrig krav i vilkår 14.1. i denne tillatelsen.

14. Undersøkelser, utredninger og frister

14.1. Etablere finansiell sikkerhet

Forslag til tilfredsstillende finansiell sikkerhet skal sendes Fylkesmannen og være etablert innen oppstart av drift på den nye delen av deponiet, og for hele deponiet seinest **innen 1. desember 2018**. Når bedriften og Fylkesmannen er enig om sikkerhetens størrelse og utkast til avtale/garanti, skal Fylkesmannen godkjenne den finansielle sikkerheten.

14.2. Utarbeidelse av måleprogram

Bedriften skal utarbeide et revidert måleprogram for kontroll med utslipp ved deponiet og annen drift ved anlegget. Programmet skal sendes Fylkesmannen i Troms for gjennomgang og tilbakemeldinger må foreligge før planlagt oppstart av drift på den delen av deponiet som er bygd ut etter at denne tillatelsen ble gitt.

14.3. Dokumentasjon på grunnforhold og dimensjonering av sigevannsanlegget

Bedriften må kunne dokumentere at det er tilstrekkelig avstand mellom grunnvann og deponibunn på den delen av deponiet som er bygd ut etter at denne tillatelsen ble gitt.

Bedriften må dokumentere at sigevannsanlegget er dimensjonert for de sigevannsmengder som produseres.

Dokumentasjon skal sendes til Fylkesmannen før oppstartsinspeksjon jf. vilkår 19. i denne tillatelsen.

14.4. Rutiner for mottak av avfall

Bedriften skal utarbeide reviderte rutiner for mottak av avfall innen oppstart av drift på den delen av deponiet som er bygd ut etter at denne tillatelsen ble gitt.

14.5. Plan for avslutning og etterdrift

Senest 18 måneder før avfallsdeponeringen skal opphøre, skal bedriften legge frem en plan for endelig avslutning og etterdrift.

14.6. Plan for å begrense eventuell luktspredning

Bedriften skal utarbeide en plan for beredskapsmessig tiltak for å begrense eventuell luktspredning til berørte naboer innen oppstart av drift på den delen av deponiet som er bygd ut etter at denne tillatelsen ble gitt, og for hele deponiet seinest **innen 1. januar 2018**.

14.7. Rapportering PFAS

Rapport med oppfylging av PFAS-masser og overvåkning av utslipp fra den delen av deponiet hvor det tillates deponering av PFAS-forurensede masser, må sendes Fylkesmannen **innen 1. oktober 2019, 1. oktober 2020 og 1. oktober 2021**.

14.8. Miljørisikovurdering

Bruk av sorbenter til å stabilisere PFAS-forurensede masser skal miljørisikovurderes før oppstart av deponering av slike masser. Miljørisikovurderingen skal sendes Fylkesmannen i Troms for gjennomgang, og tilbakemeldinger må foreligge før planlagt oppstart av deponering av PFAS-forurensede masser.

15. Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille de kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning som følger av relevante BAT-konklusjoner jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal bedriften gi melding til Fylkesmannen om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

16. Eierskifte

Hvis driftsansvarlig selskap overdras til ny eier, eller får ny eier med bestemmende innflytelse over selskapet, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest en måned etter eierskiftet. Et eierskifte medfører ingen endring/bortfall i sikkerhet stillet av selskapet og/eller sikkerhet stillet av tredjepart, herunder bankgaranti. Fylkesmannen kan etter søknad fra driftsansvarlig selskap, eier eller mulig fremtidig eier godkjenne endringer/ombytte av garantier og sikkerhet stillet av eier og/eller bank så fremt det dokumenteres at dette vil gi en tilfredsstillende sikkerhet.

Dersom det driftsansvarlige selskapet skal fusjonere, fisjonere, på annen måte omdannes eller selskapet skal overføre den forurensende virksomheten til nytt ansvarlig selskap, skal dette meddeles Fylkesmannen. Nytt driftsansvarlig selskap kan ikke drive i henhold til tillatelsen før Fylkesmannen har mottatt og godkjent ny tilfredsstillende finansiell sikkerhet fra det nye driftsansvarlige selskapet. Tidligere driftsansvarlig selskap er ansvarlig etter tillatelsen frem til slik godkjenning er gitt.

17. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen i Troms.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at kjemikalier, produksjonsutstyr, avfall og lignende tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹³. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen i Troms innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. Se for øvrig vilkår 6.12. i denne tillatelse.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i Troms i god tid før start er planlagt.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, og kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulige erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti allerede stillet iht. tillatelsen løper videre inntil Fylkesmannen etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

18. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹³ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall.

19. Oppstartsinspeksjon

Før bedriften starter opp drift av den nye delen av deponiet, skal Fylkesmannen utføre inspeksjon ved deponiet. Inspeksjonen skal utføres for å sikre at utbyggingen av deponiet er i samsvar med vilkårene i tillatelsen. Dette reduserer ikke på noen måte den driftsansvarliges ansvar etter vilkårene i tillatelsen. Bedriften må kunne fremlegge dokumentasjon på blant annet dimensjonering, oppbygging og egenskaper for bunnmembranen og sigevannsanlegget, samt dokumentasjon på utførelse av legging av membran og rør til sigevannsanlegget.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. vilkår 2.1. i denne tillatelsen.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyler (difenyler, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyler (defenyler, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyler (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyler)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT

Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
Benzotriazolbaserte UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350